

Osnutek Uredbe o spremembah in dopolnitvah Uredbe o odpadkih
– javna obravnava

OBRAZLOŽITEV:

S predlagano spremembo Uredbe o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22) se v 2. členu Uredbe o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22) spremeni peti odstavek tako, da se črta izjemo glede delov človeških teles in organov: ~~za izjemo glede mrtvih človeških zarodkov in fetusov, ki se upepeljujejo v upepeljevalnicah za pokojnike po določbah zakona, ki ureja pogrebno in pokopališko dejavnost, pa se doda nov člen prehodnih določb, s katerim se določi začetek uporabe te izjeme.~~

Doda se nova Priloga 6, v kateri so primeri ukrepov za preprečevanje nastajanja odpadkov in primeri ekonomskih instrumentov in drugih ukrepov za spodbujanje uporabe hierarhije ravnanja z odpadki iz prvega odstavka 9. člena Uredbe o odpadkih. V Prilogi 4 se v drugem stavku tretjega odstavka črta nepotrebni besedi države članice.

V 17. členu Uredbe o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22) se v 3. točki tretjega odstavka doda obveznost ocenjevanja uporabnosti primerov ukrepov za preprečevanje nastajanja odpadkov iz nove Priloge 6 predlagane spremembe Uredbe o odpadkih ali drugih primernih tovrstnih ukrepov, ter doda nova 4. točka glede ekonomskih instrumentov in drugi ukrepi za spodbujanje uporabe hierarhije ravnanja z odpadki iz prvega odstavka 9. člena te uredbe.

V 21. členu se v drugem odstavku za prvim stavkom doda nov stavek, s katerim se prenaša drugi pododstavek tretjega odstavka 18. člena Direktive (EU) 2018/851 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive 2008/98/ES o odpadkih, ki določa, da kadar se na podlagi prvega pododstavka tretjega odstavka 18. člena Direktive ločevanje ne zahteva, države članice zagotovijo, da se mešani odpadki obdelajo v napravi, ki je pridobila dovoljenje v skladu s členom 23 za obdelavo takšne mešanice.

Ta zahteva je sicer posredno izpolnjena že z Uredbo o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22) v povezavi z Zakonom o varstvu okolja (Uradni list RS št. 44/22), s katerima je v vseh primerih, torej tudi v primeru nezakonito pomešanih odpadkov (ki nastajajo pri nezakonitem mešanju odpadkov, to je brez okoljevarstvenega dovoljenja, če za njegovo izdajo niso bili izpolnjeni pogoji iz tretjega odstavka 21. člena Uredbe o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22) ali poleg teh tudi drugi pogoji za izdajo okoljevarstvenega dovoljenja, ali pa zanj sploh ni bilo zaproseno), zahtevana obdelava odpadkov s strani izvajalca obdelave, ki ima pridobljeno okoljevarstveno dovoljenje. Hkrati pa so obvezna vsebina okoljevarstvenega dovoljenja tudi dovoljene vrste in količine odpadkov za obdelavo (1. točka prvega odstavka 41. člena Uredbe o odpadkih); v nekaterih primerih okoljevarstvenih dovoljenj so med temi odpadki tudi pomešani odpadki, ki sestojijo samo iz nenevarnih odpadkov ali pomešani odpadki, ki vsebujejo vsaj en nevaren odpadek, na podlagi česar je mogoče zakonito izvesti obdelavo takšnih odpadkov. S predlagano spremembo pa bo zahteva iz drugega pododstavka tretjega odstavka 18. člena Direktive (EU) 2018/851 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o spremembi Direktive 2008/98/ES o odpadkih prenesena neposredno in jasno, s čimer se olajša uporaba predpisa in doseže neposredno skladnost z direktivo.

V četrti odstavku 34. člena se spremeni, kajti ko se izbriše osebo iz evidence oseb, ki imajo

pridobljeno odločbo o vpisu v evidenco zbiralcev, ta nima več dovoljenja za predhodno skladiščenje odpadkov. Ker so odpadki nezakonito skladiščeni, se mora z odločbo, s katero se odvzame odločba o vpisu v evidenco zbiralec, določiti tudi obveznost, da imetnik odpadkov zagotovi v roku 1 meseca za vse odpadke njihovo obdelavo.

V prvi stavek četrtega odstavka 50.člena se doda besedna zveza »in količinah«.

V prvi stavek četrtega odstavka 53.člena se doda besedna zveza »in količini«.

V 1. točko prvega odstavka 63. člena se doda besedna zveza »ali pravilne številke«.

Na podlagi šestega odstavka 24. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22)
Vlada Republike Slovenije izdaja

UREDBO

o spremembah in dopolnitvah Uredbe o odpadkih

1. člen

V Uredbi o odpadkih (Uradni list RS, št. 77/22) se v 2. členu prvi stavek petega odstavka spremeni tako, da se glasi:

»(5) Ta uredba se ne uporablja za mrtve človeške zarodke in fetuse, ki se upepeljujejo v upepeljevalnicah za pokojnike po določbah zakona, ki ureja pogrebno in pokopališko dejavnost.«

2. člen

V 17. členu se 3. točka tretjega odstavka spremeni tako, da se glasi:

»3. določijo kvalitativni in kvantitativni kazalniki in cilji, zlasti glede količine nastalih odpadkov, s katerimi se spremlja in ocenjuje izvajanje ukrepov in uporabnost primerov ukrepov za preprečevanje nastajanja odpadkov iz Priloge 6 te uredbe ali drugih primernih ukrepov,«

Doda se nova 4. točka tretjega odstavka, ki se glasi:

»4. določijo se ustrezni ekonomski instrumenti in drugi ukrepi za spodbujanje uporabe hierarhije ravnanja z odpadki iz prvega odstavka 9. člena te uredbe iz Priloge 6 te uredbe in po potrebi opiše njihov prispevek k preprečevanju nastajanja odpadkov, in«

4. točka tretjega odstavka postane 5. točka.

3. člen

V 21. členu se v drugem odstavku za prvim stavkom doda nov stavek, ki se glasi:

»Če ločevanje pomešanih odpadkov iz prejšnjega stavka v povezavi z izpolnjevanjem zahtev iz prvega odstavka 10. člena te uredbe ni tehnično izvedljivo, mora imetnik pomešanih odpadkov zagotoviti, da jih obdela izvajalec obdelave, ki ima za obdelavo takšnih pomešanih odpadkov pridobljeno okoljevarstveno dovoljenje iz prvega odstavka 38. člena te uredbe.«

4. člen

Četrty odstavek 34. člena se spremeni tako, da se glasi:

V primeru iz 4. točke prvega odstavka tega člena ministrstvo na podlagi pravnomočne odločbe pristojnega inšpektorja odvzame odločbo o vpisu v evidenco zbiralcev in izbriše osebo iz evidence oseb, ki imajo pridobljeno odločbo o vpisu v evidenco zbiralcev.

5. člen

Četrty dostavek 50.člena se spremeni tako, da se glasi:

Vloga za pridobitev odločbe iz prvega odstavka tega člena mora vsebovati podatke o imenu in naslovu oziroma firmi in sedežu, dejavnosti in matični številki vlagatelja, v primeru iz prejšnjega odstavka pa tudi dokazilo o lastništvu skladišča, ki ga namerava uporabljati za predhodno skladiščenje odpadkov v fizični posesti, in zemljišča, na katerem je to skladišče, ter podatke o številkah in količinah odpadkov, s katerimi namerava trgovati.

6. člen

Četrty odstavek 53. člena se spremeni tako, da se glasi:

Vloga za pridobitev odločbe iz prvega odstavka tega člena mora vsebovati podatke o imenu in naslovu oziroma firmi in sedežu, dejavnosti in matični številki vlagatelja, v primeru iz prejšnjega odstavka pa tudi dokazilo o lastništvu skladišča, ki ga namerava uporabljati za predhodno skladiščenje odpadkov v fizični posesti, in zemljišča, na katerem je to skladišče, ter podatke o številkah in količinah odpadkov, s katerimi namerava trgovati.

7. člen

Prva točka prvega odstavka 63. člena se spremeni tako, da se glasi:

1. odpadku ne dodeli številke ali pravilne številke odpadka v skladu s prvim odstavkom 5. člena te uredbe.

8. člen

V Prilogi 4 se drugi stavek tretjega odstavka spremeni tako, da se glasi:

»Kadar se izhodni produkt uporabi v ali na tleh, se lahko šteje za recikliranega samo, če ta raba koristi kmetijstvu ali pomeni ekološko izboljšanje.«

9. člen

Doda se nova Priloga 6, ki se glasi:

»PRILOGA 6

I. PRIMERI UKREPOV ZA PREPREČEVANJE NASTAJANJA ODPADKOV

Ukrepi, ki lahko vplivajo na okvirne pogoje, povezane z nastajanjem odpadkov:

1. Uporaba ukrepov načrtovanja ali drugih ekonomskih instrumentov, ki spodbujajo učinkovito rabo virov.
2. Spodbujanje raziskav in razvoja za doseganje čistejših in manj potratnih izdelkov in tehnologij ter širjenje in uporaba izsledkov takih raziskav in razvoja.
3. Oblikovanje učinkovitih in pomembnih kazalnikov obremenitve okolja, povezanih z nastajanjem odpadkov, katerih namen je prispevati k preprečevanju odpadkov na vseh ravneh, od primerjave izdelkov na ravni Skupnosti, ukrepanja lokalnih organov do ukrepov države.

Ukrepi, ki lahko vplivajo na faze zasnove, proizvodnje in distribucije:

4. Spodbujanje okoljsko primerne zasnove (sistematična vključitev okoljskih vidikov v zasnovo izdelka, da se izboljša okoljska učinkovitost izdelka v njegovem celotnem življenjskem krogu).
5. Zagotavljanje informacij o tehnikah preprečevanja odpadkov, da se olajša izvajanje najboljših razpoložljivih tehnik v industriji.
6. Organizacija usposabljanja pristojnih organov glede vključitve zahtev za preprečevanje odpadkov v dovoljenja skladno s to uredbo in predpisom, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega.
7. Vključitev ukrepov za preprečevanje odpadkov v napravah, za katere se ne uporablja predpis, ki ureja vrste dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega. Taki ukrepi lahko po potrebi vključujejo ocene ali operativne programe preprečevanja odpadkov.
8. Uporaba kampanj za ozaveščanje ali zagotavljanje finančne pomoči, pomoči pri odločanju ali druge pomoči podjetjem. Taki ukrepi so še zlasti učinkoviti, kadar so usmerjeni v mala in srednje velika podjetja in so jim prilagojeni ter delujejo prek vzpostavljenih poslovnih omrežij.
9. Uporaba prostovoljnih dogovorov, združenj potrošnikov/proizvajalcev ali sektorskih pogajanj, da ustrezna podjetja ali industrijski sektorji določijo svoje lastne načrte ali cilje za preprečevanje odpadkov ali izboljšajo potratne izdelke ali embalažo.
10. Spodbujanje verodostojnih sistemov za ravnanje z okoljem, vključno z EMAS in ISO 14001.

Ukrepi, ki lahko vplivajo na fazo potrošnje in uporabe:

11. Ekonomski instrumenti, kot so spodbude za čiste nakupe ali uvedba obveznega plačila potrošnikov za dani izdelek ali enoto embalaže, ki bi bila sicer zagotovljena brezplačno.
12. Uporaba kampanj za ozaveščanje in obveščanje širše javnosti ali določene skupine potrošnikov.

13. Spodbujanje verodostojnih znakov za okolje.

14. Dogovori z industrijo, npr. z združenji proizvajalcev, kot so dogovori v okviru integriranih politik do izdelkov, ali s prodajalci na drobno o razpoložljivosti informacij glede preprečevanja odpadkov in glede izdelkov, ki na okolje vplivajo manj škodljivo.

15. Pri javnih in zasebnih naročilih vključevanje okoljskih meril in meril za preprečevanje odpadkov v javne razpise in pogodbe v skladu s priročnikom o zelenih javnih naročilih, ki je dostopen na spletnih straneh Komisije.

16. Spodbujanje ponovne uporabe ali popravila ustreznih zavrženih izdelkov ali njihovih delov, zlasti s pomočjo izobraževalnih, ekonomskih, logističnih ali drugih ukrepov, kot so na primer podpora pooblaščenim centrom in mrežam za popravilo in ponovno uporabo ali vzpostavitev takih centrov in mrež zlasti na gosto naseljenih območjih.

II. PRIMERI EKONOMSKIH INSTRUMENTOV IN DRUGIH UKREPOV ZA SPODBUJANJE UPORABE HIERARHIJE RAVNANJA Z ODPADKI IZ PRVEGA ODSTAVKA 9. ČLENA TE UREDBE

1. Stroški in omejitve za odlaganje odpadkov na odlagališčih in njihovo sežiganje, kar spodbuja preprečevanje odpadkov in njihovo recikliranje, medtem ko ostaja odlaganje odpadkov na odlagališčih najmanj zaželeno možnost ravnanja z odpadki;

2. Sistemi „plačaj, kolikor zavržeš“, v skladu s katerimi se povzročiteljem odpadkov zaračunajo stroški na podlagi količine dejansko nastalih odpadkov, in zagotavljajo spodbude za ločevanje odpadkov, ki jih je mogoče reciklirati, na kraju nastanka, in spodbude za zmanjšanje pomešanih odpadkov;

3. Davčne spodbude za darovanje proizvodov, predvsem hrane;

4. Sistemi razširjene odgovornosti proizvajalca za različne vrste odpadkov in ukrepi za povečanje njihove učinkovitosti, stroškovne učinkovitosti in izboljšanje upravljanja;

5. Sistemi kavcij in drugi ukrepi za spodbujanje učinkovitega zbiranja rabljenih proizvodov in materialov;

6. Dobro načrtovanje naložb v infrastrukturo za ravnanje z odpadki, tudi preko skladov Unije;

7. Trajnostno javno naročanje za spodbujanje boljšega ravnanja z odpadki in uporabe recikliranih proizvodov in materialov;

8. Postopno opuščanje subvencij, ki niso v skladu s hierarhijo ravnanja z odpadki;

9. Uporaba davčnih in drugih ukrepov za spodbujanje uporabe proizvodov in materialov, ki so pripravljeni za ponovno uporabo ali reciklirani;

10. Podpora raziskavam in inovacijam na področju naprednih tehnologij za recikliranje in obnovo;

11. Uporaba najboljših razpoložljivih tehnik za obdelavo odpadkov;

12. Ekonomske spodbude za regionalne in lokalne oblasti, zlasti za spodbujanje preprečevanja odpadkov in za okrepitev sistemov ločenega zbiranja, hkrati pa preprečevanje podpore za odlaganje odpadkov na odlagališčih in za njihovo sežiganje;

13. Kampanje ozaveščanja javnosti, predvsem o ločenem zbiranju, preprečevanju odpadkov in zmanjšanju smetenja, ter vključevanje teh tem v izobraževanje in usposabljanje;

14. Sistemi za usklajevanje, tudi digitalno, med vsemi pristojnimi javnimi organi, ki so vključeni v ravnanje z odpadki;

15. Spodbujanje stalnega dialoga in sodelovanja med vsemi deležniki, ki ravnaajo z odpadki, ter spodbujanje prostovoljnih sporazumov in poročanja podjetij o odpadkih.«

PREHODNA IN KONČNA DOLOČBE

10. člen

črta se uporaba izjeme za peti odstavek 2. člena te uredbe: se začne uporabljati s 1. januarjem 2024.«

11. člen

»(začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.«

Št. 2022-2550-0069

V Ljubljani, dne

EVA 007-199/2022

Vlada

Republike Slovenije

Robert Golob
predsednik